

Finansdepartementet

Ekofinrådets möte den 21 januari 2025

Kommenterad dagordning

Enligt den preliminära dagordning som presenterades den 6 januari 2025. Sedan dess har information tillkommit om följande revidering i dagordningen: en punkt (6) har strukits från dagordningen. Därtill har revideringar gjorts under dagordningspunkt 8 a och 8 b.

1. Godkännande av dagordningen
2. Godkännande av A-punkterna

Lagstiftningsöverläggningar

3. Övriga frågor
Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster
 - Informationspunkt

Ordförandeskapet väntas informera om hur arbetet går med aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster.

Ikke lagstiftande verksamhet

4. Ordförandeskapets arbetsprogram
 - Diskussionspunkt

Det polska ordförandeskapet väntas presentera sitt arbetsprogram för Ekofinrådet de kommande sex månaderna.

Det aktuella ärendet har inte behandlats i riksdagen tidigare.

I december 2024 presenterade det polska ordförandeskapet sitt arbetsprogram. Programmet beskriver dels ordförandeskapets övergripande prioriteringar, dels prioriteringarna för respektive rådskonstellations arbete.

I Ekofinrådet kommer ordförandeskapet, på det ekonomisk-politiska området, prioritera genomförandet av EU:s ramverk för ekonomisk styrning och genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Vidare avser ordförandeskapet återuppta diskussionerna om energipriser i EU.

På budgetområdet kommer ordförandeskapet bland annat fokusera på arbetet med rådets rekommendation om ansvarsfrihet för kommissionens genomförande av budgeten för 2023, budgetriktlinjerna för 2026 och nya egna medel.

Därtill avser ordförandeskapet fortsätta prioritera arbetet med att säkerställa långsiktigt stöd till Ukraina samt kontinuerligt följa upp genomförandet av EU:s olika finansiella stöd och genomförandet av sanktioner.

Ordförandeskapet kommer även fortsätta diskussionen om finansiering till försvar och säkerhet i EU.

På finansmarknadsområdet kommer ordförandeskapet prioritera det fortsatta arbetet med att stärka EU:s kapitalmarknader i syfte att förbättra EU:s konkurrenskraft. Ordförandeskapet avser även fortsätta det pågående lagstiftningsarbetet, vilket bland annat innefattar förslagen om ändringar av EU:s krishanteringsregelverk, ändringar i regelverket för betaltjänster och lagstiftningspaketet om digital euro.

På skatteområdet avser ordförandeskapet bland annat prioritera arbetet med att minska skadlig skattekonkurrens, vilket inkluderar uppdateringen av EU:s förteckning över icke-samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet.

Därtill kommer ordförandeskapet ta vidare arbetet med pågående lagstiftningsförslag, däribland översynen av energiskattedirektivet, mervärdesskatt vid distansförsäljning av importerade varor och ändringsdirektivet om administrativt samarbete i fråga om beskattning.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar presentationen av ordförandeskapets arbetsprogram för Ekofinrådet.

5. Att säkerställa ett globalt konkurrenskraftigt företagsklimat i Europa – förenkling, rationalisering och minskning av regelbördan

- Diskussionspunkt

Rådet väntas diskutera frågan om regelförenkling, rationaliseringar och minskad regelbörda för att stärka EU:s konkurrenskraft.

Det aktuella ärendet har inte behandlats i riksdagen tidigare. Överläggning med finansutskottet om kapitalmarknadsunionen ägde rum den 7 mars 2024. Samråd med EU-nämnden om bättre lagstiftning ägde rum den 22 november 2024 inför möte i Konkurrenskrifrådet den 28–29 november 2024.

På EU-nivå har frågan om bättre lagstiftning blivit alltmer prioriterad med anledning av diskussionerna om EU:s konkurrenskraft. Det tydliggörs bland annat i kommissionens ordförande Ursula von der Leyens politiska riktlinjer för 2024–2029, i vilka förslag till ett antal förenklingsåtgärder ingår. Vidare har kommissionär Dombrovskis fått i uppdrag att genomföra en översyn av EU:s lagstiftning i syfte att ta bort regelöverlapp och motsägande regler. Arbetet ska också innefatta förslag för att förenkla och konsolidera lagstiftning, minska administrativa bördor och rapporteringskrav samt säkerställa medlemsstaternas efterlevnad av åtaganden för bättre lagstiftning.

Arbetet omfattar många olika politiska områden, däribland frågor som ligger under Ekofinrådets ansvar. På skatteområdet har medlemsstaterna identifierat rationalisering och förenklingar som viktiga aspekter för att stärka EU:s konkurrenskraft, dock utan att negativt påverka effektiviteten i åtgärder för att motverka skattebedrägerier och aggressiv skatteplanering. Mot den bakgrunden har det polska ordförandeskapet tagit initiativ till fortsatt diskussion på teknisk nivå.

På finansmarknadsområdet har frågan särskilt diskuterats inom ramen för arbetet med kapitalmarknadsunionen. Därtill har kommissionen nämnt möjligheten att omarbota taxonomiförordningen, direktivet om företagens

hållbarhetsrapportering och direktivet om tillbörlig aktsamhet inom ramen för ett så kallat omnibusförslag, som en del av kommissionens agenda för bättre lagstiftning. Syftet med det kommande förslaget är att förenkla för företagen som ska genomföra dessa rättsakter och därmed värna EU:s konkurrenskraft, utan att ändra ambitionsnivån i rättsakterna. Ett sådant förslag väntas presenteras den 26 februari 2025.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar inriktningen rörande bättre lagstiftning och den tydliga ambitionen från kommissionen att minska företagens regelbörda i syfte att stärka EU:s konkurrenskraft, samt ansatsen att förenkla och förbättra EU-lagstiftningen för att på ett effektivare sätt uppnå EU:s målsättningar.

Regeringen anser vidare att det finns viktiga synergier mellan områdena bättre lagstiftning och den inre marknaden. Regler som är enhetliga, förutsägbara och tydliga gör att den administrativa bördan minskar, vilket i sin tur gynnar den inre marknaden. Regeringen anser även att det inte finns ett tillräckligt stort fokus på hur regelverket på den inre marknaden tillämpas och efterlevs. Tillämpning och efterlevnad bör gå hand i hand med arbetet för regelförenkling och regelförbättring.

För att stärka konkurrenskraften för EU:s och Sveriges kapitalmarknader anser regeringen att det krävs en marknadsbaserad ansats som främjar konkurrens gällande finansiella aktörer och tjänster inom EU, öppenhet mot tredje land och en administrativ börda som inte är obefogat hög. Det är avgörande att samtidigt värna den finansiella stabiliteten och det långsiktiga förtroendet för de finansiella marknaderna.

Regeringen kommer återkomma till riksdagen i fråga om omnibusförslaget när mer information finns att tillgå.

6. Konkurrenskraftskompassen

- Diskussionspunkt

Punkten har strukits från dagordningen eftersom presentationen av kommissionens meddelande är senarelagt.

7. Ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands angrepp mot Ukraina

- Diskussionspunkt

Rådet väntas diskutera ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands aggression mot Ukraina.

Samråd med EU-nämnden inför liknande diskussioner i Ekofinrådet har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 6 december 2024. Överläggning med finansutskottet om lagstiftningspaketet om EU:s bidrag till G7:s överenskommelse om stöd till Ukraina ägde rum den 1 oktober 2024.

Samråd med EU-nämnden inför beslut om att anta förordningen om att inrätta en samarbetsmekanism och om exceptionellt makrofinansiellt stöd till Ukraina, vilka är två delar av lagstiftningspaketet, ägde rum den 23 oktober 2024.

Rådet har sedan februari 2022 haft återkommande diskussioner med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina. Diskussionerna har huvudsakligen fokuserat på det ekonomiska läget i Ukraina, finansiellt stöd till Ukraina och sanktioner mot Ryssland, med fokus på arbetet med immobiliserade ryska tillgångar. På mötet den 21 januari 2025 väntas kommissionen ge en sedvanlig uppdatering om det ekonomiska läget i, och finansiellt stöd till, Ukraina samt informera om genomförandet av sanktioner mot Ryssland.

EU har sedan februari 2022 infört omfattande sanktioner mot Ryssland i syfte att strypa Rysslands inkomster och krigsförmåga. Den 16 december 2024 antog EU ett 15:e sanktionspaket. Paketet innehåller ytterligare åtgärder för att begränsa den ryska skuggflottan, kringgående av sanktioner och tredje lands stöd till Ryssland. Under det polska ordförandeskapet väntas ett 16:e sanktionspaket presenteras med mer omfattande åtgärder mot framför allt kringgående av sanktioner via tredje land, ryska energiinkomster och skuggflottan.

Sanktionerna mot Ryssland sätter tryck på den ryska ekonomin. Det finns flera tecken som visar att det inte går så bra för Ryssland som deras officiella siffror visar. Bland annat är den ryska ekonomin överhettad och en stor del av de statliga resurserna går till krigsindustrin.

När det gäller den ekonomiska situationen i Ukraina har landets ekonomi visat sig vara mer motståndskraftig än väntat. IMF uppskattar att BNP ökade med 4 procent under 2024. Tillväxten väntas dock försvagas något under 2025 mot bakgrund av effekterna från det utdragna kriget. Osäkerheterna är fortsatt stora och nedåtriskerna betydande.

Bilaterala och multilaterala givare samt internationella finansiella institutioner har mobiliserat omfattande finansiellt stöd till Ukraina sedan den ryska aggressionen inleddes. Under 2024 uppgick det samlade internationella budgetstödet till drygt 41 miljarder US-dollar. Från EU:s Ukrainafacilitet betalades 16,1 miljarder euro ut under 2024. När det gäller de immobiliserade ryska tillgångarna så fortgår arbetet med att genomföra G7-överenskommelsen om stöd till Ukraina. I oktober 2024 beslutade rådet om ett makrofinansiellt lån till Ukraina på 18,1 miljarder euro, vilket planeras att betalas ut månadsvis under 2025. Den 10 januari 2025 gjordes en första utbetalning på 3 miljarder euro.

Lånet och det lagstiftningspaket som ligger till grund för EU:s bidrag till G7-överenskommelsen beskrivs närmare i faktapromemoria 2024/25:FPM4.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att EU fortsatt bör bistå Ukraina med omfattande ekonomiskt stöd.

Vidare anser regeringen att EU tillsammans med partners och likasinnade måste fortsätta öka trycket på Ryssland, inklusive genom alltmer omfattande sanktioner. Det handlar bland annat om ytterligare åtgärder mot skuggflottan och rysk export av naturgas, samt att införa breda importtullar på ryska varor. Samtidigt bör EU fortsätta arbetet med att säkerställa efterlevnaden av redan beslutade sanktioner. Vidare är det viktigt att bemöta den ryska desinformation om styrkan i den ryska ekonomin.

När det gäller de immobiliserade ryska tillgångarna ser regeringen positivt på att utforska andra mer långtgående åtgärder än de som hittills vidtagits, så länge det är i linje med EU-rätten och folkrätten.

8. **Genomförande av ramen för ekonomisk styrning**
a) Medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer: rådets rekommendationer

- Beslutspunkt

Rådet väntas anta rekommendationer om 21 medlemsstaters medelfristiga struktur- och finanspolitiska planer inom ramen för EU:s ramverk för ekonomisk styrning.

Samråd med EU-nämnden om det aktuella ärendet ägde rum den 6 december 2024. Finansutskottet har vid flera tillfällen informerats om genomförandet av EU:s ramverk för ekonomisk styrning, inklusive om Sveriges plan, senast den 7 november 2024.

Den 30 april 2024 trädde EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning i kraft. De nya reglerna innebär bland annat att medlemsstaterna ska ta fram medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer med en landsspecifik nettoutgiftsbana som uppfyller vissa villkor för finanspolitisk anpassning.

Hittills har 22 medlemsstater lämnat in en plan. Belgien, Bulgarien, Litauen, Tyskland och Österrike har ännu inte lämnat in en plan med anledning av pågående regeringsbildning eller kommande parlamentsval.

Den 26 november 2024 presenterade kommissionen sina förslag till rådsrekommendationer om 21 medlemsstaters planer, vilka innehåller kommissionens bedömning av planerna. Bedömningarna baseras på huruvida den utgiftsbana som medlemsstaten presenterat i planen uppfyller ramverkets krav på att budgetunderskott och offentlig skuld hålls inom, eller sätts på en bana mot, referensvärdena på högst 3 procent av BNP i budgetunderskott och högst 60 procent av BNP i offentlig skuld på medelfristig sikt.

Fem medlemsstater – Frankrike, Finland, Italien, Rumänien och Spanien – har ansökt om en förlängd finanspolitisk anpassningsperiod. Detta innebär att dessa medlemsstater ges ytterligare tid att få sina offentliga finanser inom referensvärdena till följd av att de samtidigt åtar sig att genomföra tillväxtfrämjande reformer och investeringar.

Av de 21 planer som har bedömts anser kommissionen att 20 medlemsstaters planer, inklusive Sveriges, lever upp till kraven i regelverket. Det inkluderar även de fem medlemsstater som ansökt om en förlängd anpassningsperiod. Den enda planen som kommissionen inte bedömer leva upp till kraven är Nederländernas. För Nederländerna rekommenderas i stället att kommissionens tekniska bana ska antas som nettoutgiftsbana.

Rådet instämmer i kommissionens bedömning att 20 medlemsstaters planer lever upp till kraven i regelverket. Rådet håller även med om att kommissionens tekniska bana ska antas som Nederländernas nettoutgiftsbana. Därtill understryker rådet bland annat att medlemsstaterna bör vara beredda att anpassa sin finanspolitik för att säkerställa efterlevnad av utgiftsbanorna. Slutligen uppmanar rådet de medlemsstater som ansökt om en förlängd finanspolitisk anpassningsperiod att genomföra sina respektive reform- och investeringsåtaganden.

Den 16 januari 2025 väntas kommissionen presentera sitt förslag till rådsrekommendation om Ungerns plan. Beslut om rekommendationen väntas fattas av Ekofinrådet den 18 februari 2025.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom de aktuella rådsrekommendationerna till Cypern, Danmark, Estland, Grekland, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kroatien, Luxemburg, Lettland, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige och Tjeckien.

Regeringen anser att det är av stor vikt att EU:s ramverk för ekonomisk styrning tillämpas på ett transparent och förutsägbart sätt som säkerställer likabehandling mellan medlemsstaterna och främjar hållbara offentliga finanser.

b) Rådets rekommendationer inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott

- Beslutspunkt

Rådet väntas anta rekommendationer till åtta medlemsstater om att vidta åtgärder för att korrigera sina alltför stora underskott, inom ramen för EU:s ramverk för ekonomisk styrning.

Samråd med EU-nämnden om att öppna underskottsförfaranden för 7 medlemsstater och om att fastställa att Rumänien inte har vidtagit tillräckliga åtgärder ägde rum den 12 juli 2024. Samråd med EU-nämnden om kommissionens förslag till rådsrekommendationer ägde rum den 6 december 2024.

Den 16 juli 2024 beslutade rådet att öppna underskottsförfaranden för 7 medlemsstater – Belgien, Frankrike, Italien, Malta, Polen, Slovakien och Ungern – till följd av att dessa ansågs ha brutit mot det så kallade underskottskriteriet, enligt vilket en medlemsstats underskott inte får överstiga 3 procent av BNP. Därtill beslutade rådet om att fastställa att Rumänien inte hade vidtagit tillräckliga åtgärder inom ramen för ett redan pågående underskottsförfarande.

Som en del av höstpaketet presenterade kommissionen den 26 november 2024 sina förslag till rådsrekommendationer om den finanspolitiska anpassning som dessa medlemsstater behöver vidta för att korrigera sina underskott så att de inte överstiger referensvärdet på 3 procent. I rådsrekommendationerna fastställs även tidpunkter för när de aktuella medlemsstaterna ska ha vidtagit tillräckliga finanspolitiska anpassningsåtgärder för att ha korrigerat sina alltför stora underskott.

Med anledning av kommissionens kommande bedömning av Ungerns medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan väntas kommissionen presentera ett reviderat förslag till rådsrekommendation till Ungern om att vidta åtgärder för att korrigera sitt alltför stora underskott. Detta för att säkerställa att de båda rekommendationerna är samstämmiga. Beslut om den reviderade rådsrekommendationen väntas fattas av Ekofinrådet den 18 februari 2025.

I det fall en medlemsstat inte följer sin rekommendation kan det i förlängningen innebära suspenderade EU-medel och för euroländerna även sanktioner.

Endast medlemsstater med euron som valuta har rösträtt när beslut fattas inom ramen för underskottsförfarandet för euroländer. Sverige har således endast rösträtt i besluten som rör Polen och Rumänien.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom rådsrekommendationerna till Polen och Rumänien. Därtill välkomnar regeringen besluten om rekommendationer till Belgien, Frankrike, Italien, Malta och Slovakien.

9. Den europeiska planeringsterminen 2025 Rapporten om förvarningsmekanismen 2025 och rekommendationen om den ekonomiska politiken för euroområdet

- Diskussionspunkt

Rådet väntas få en presentation av den årliga förvarningsrapporten och kommissionens förslag till rådsrekommendation till euroområdet, med möjlighet till diskussion.

Den aktuella rapporten och förslaget till rekommendation har inte behandlats i riksdagen tidigare.

Den 18 december 2024 publicerade kommissionen den andra delen av det så kallade höstpaketet inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den delen innehåller bland annat den årliga förvarningsrapporten och förslag till rådsrekommendation om euroområdets ekonomiska politik.

Den årliga förvarningsrapporten

Kommissionens förvarningsrapport utgör starten på det årliga makroekonomiska obalansförfarandet. I rapporten analyserar kommissionen den makroekonomiska utvecklingen inom medlemsstaterna utifrån en rad indikatorer.

Medlemsstater som enligt kommissionens analys visar tecken på makroekonomiska obalanser blir föremål för fördjupade granskningar. Syftet med de fördjupade granskningarna är att bedöma huruvida obalanser föreligger och hur allvarliga de eventuella obalanserna är.

Baserat på rapportens slutsatser anser kommissionen att fördjupade granskningar är motiverade i alla länder som bedömdes ha obalanser i förra årets cykel. Dessa är Cypern, Grekland, Italien, Nederländerna, Rumänien, Slovakien, Sverige, Tyskland och Ungern. Därtill anser kommissionen att en fördjupad granskning av Estland är motiverad.

Den fördjupade granskningen av Sverige motiveras, liksom tidigare år, av en hög privat skuldsättning och bostadsmarknadens funktionssätt. Kommissionen noterar att företagens och hushållens skuldkvoter har minskat något under 2023, men att de fortsatt är höga i jämförelse med andra medlemsstater. Vidare noteras att bostadspriserna föll i Sverige under 2023, men kommissionen bedömer att de fortsatt är övervärderade.

Förslag till rådsrekommendation till euroområdet

Kommissionen publicerar årligen ett förslag till rådsrekommendation om euroområdets ekonomiska politik det kommande året. I årets rekommendation uppmanas euroländerna att öka produktiviteten bland annat genom att förbättra varu- och tjänstemarknadernas funktionssätt. Därtill rekommenderas länderna att öka arbetskraftsutbudet och sysselsättningen samt att säkerställa efterlevnaden av EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar den årliga förvarningsrapporten och noterar kommande fördjupade granskningar. När det gäller Sverige fortsätter regeringen och berörda myndigheter att noga följa utvecklingen kring hushållens skuldsättning och bostadsmarknaden, där flera åtgärder har genomförts de senaste åren.

Regeringen noterar vidare förslaget till eurorekommendation. Det finns skäl att ge euroområdet som helhet visst fokus inom den europeiska planeringsterminen, med tanke på dess särskilda utmaningar. Regeringen anser samtidigt att det är viktigt att den europeiska planeringsterminen förblir ett ramverk för hela EU.

10. Den ekonomiska återhämtningen i Europa: Rådets genomförandebeslut inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens

- Beslutspunkt

Rådet väntas anta förslag till ändring av rådets genomförandebeslut för Greklands, Cyperns och Spaniens återhämtnings- och resiliensplaner.

Samråd med EU-nämnden om Greklands och Cyperns planer har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 11 juli 2024. Samråd med EU-nämnden om Spaniens plan har ägt rum vid flera tillfällen, senast den 8 maj 2024.

Reviderat genomförandebeslut för Greklands återhämtnings- och resiliensplan

Genomförandebeslutet för Greklands plan antogs av rådet den 13 juli 2021 och ändringar av genomförandebeslutet antogs den 8 december 2023 samt den 16 juli 2024.

Den 21 oktober 2024 lämnade Grekland in en tredje revidering av sin plan med anledning av objektiva omständigheter.

Den reviderade planen uppgår fortsatt till 37 miljarder euro, vilket motsvarar knappt 20 procent av Greklands BNP 2019.

I den reviderade planen korrigeras flera åtgärder till följd av att bättre alternativ har identifierats för att uppfylla åtgärdernas övergripande mål. Grekland justerar även ner tre åtgärder bland annat till följd av en bristande efterfrågan. För att kompensera för detta skalar Grekland upp fyra befintliga åtgärder och lägger till tre nya åtgärder, som bland annat syftar till att främja bostadsförsörjningen.

Reviderat genomförandebeslut för Cyperns återhämtnings- och resiliensplan

Genomförandebeslutet för Cyperns plan antogs av rådet den 28 juli 2021 och ändringar av genomförandebeslutet antogs den 8 december 2023 samt den 16 juli 2024.

Den 25 oktober 2024 lämnade Cypern in en tredje revidering av sin plan med anledning av objektiva omständigheter.

Den reviderade planen uppgår fortsatt till 1,2 miljarder euro, vilket motsvarar drygt 5 procent av Cyperns BNP 2019.

I den reviderade planen korrigeras två åtgärder, däribland på elmarknadsområdet, till följd av att bättre alternativ har identifierats för att uppfylla åtgärdernas övergripande mål.

Reviderat genomförandebeslut för Spaniens återhämtnings- och resiliensplan

Genomförandebeslutet för Spaniens plan antogs av rådet den 13 juli 2021 och ändringar av genomförandebeslutet antogs den 17 oktober 2023 samt den 14 maj 2024.

Den 3 december 2024 lämnade Spanien in en tredje revidering av sin plan med anledning av objektiva omständigheter.

Den reviderade planen uppgår fortsatt till 163 miljarder euro, vilket motsvarar drygt 13 procent av Spaniens BNP 2019.

I den reviderade planen korrigeras flera åtgärder, bland annat till följd av att bättre alternativ har identifierats för att uppfylla åtgärdernas övergripande mål. Därtill revideras ett antal åtgärder, däribland stöd till små och medelstora företag, genom att senarelägga datum för genomförandet.

Kommissionens bedömning är att de tre reviderade planerna uppfyller kriterierna för stöd enligt förordningen för RRF.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen instämmer med kommissionens bedömning att de tre reviderade återhämtnings- och resiliensplanerna uppfyller kriterierna för stöd enligt förordningen för RRF. Regeringen kan därför ställa sig bakom förslagen till ändring av rådets genomförandebeslut för Greklands, Cyperns och Spaniens planer.